گزارش جمهور

دستاوردهای روابط با امریکای لاتین

تحولات و روابط ناعادلانه جهانی براساس نظم سلطه و نظام تک قطبی به سرکردگی امریکا و همچنین برخوردها و تحریم های به عمل آمده علیه کشورهای مستقل، دولت نهم را بر آن داشت تا به سمت همگرایی و همبستگی های جهانی و منطقه ای گام بردارد. ایجاد ادبیات مشترک حول بسط عدالت و مبارزه با طبقاتی شدن نظام بین الملل از جمله مؤلفه های بسط روابط خارجی از سوی دولت نهم در امریکای لاتین به شمار می آید؛ منطقه ای استراتژیک که روزگاری حیاط خلوت امریکا محسوب می شد، اما اینک به حیاط قدرت نمایی کشورهای ضدسلطه بخصوص ضدسلطه امریکا بدل شده است. این اقدام جمهوری اسلامی ایران در شکل دهی همکاری های دوجانبه و چندجانبه با کشورهای امریکای لاتین، سبب ساز دستاوردهای عدیده ای در عرصه های سیاسی، اقتصادی و فرهنگی گردیده و چشم انداز درخشان تری را نوید می دهد. فصل نوین مناسبات ایران و امریکای لاتین از چه براهینی تبعیت می کند؟ آیا روابط ایران و امریکای لاتین آن گونه که منتقدین و رقبای دولت نهم ادعا می کنند، فاقد مبانی و وجاهت های معطوف به منافع ملی است یا برعکس؛ مناسبات فی مابین براساس مؤلفه های مبتنی بر عزت، حکمت و مصلحت ملت بزرگ ایران هدف گذاری شده است؟

در همین راستا در گزارش پیش ضمن شرح اجمالی تاریخچه و ماهیت روابط ایران و کشورهای امریکای لاتین، دستاوردهای دولت نهم را در دو نوین مناسبات جمهوری اسلامی با این کشورها تقدیم مخاطبان ارجمند می گردد.

مجموعه از ۳۲ کشور قاره امریکا که در جنوب رودخانه بزرگ که در شمال مکزیک جریان دارد و مرز مکزیک و ایالات متحده امریکا را دربر می گیرد، امریکای لاتین خوانده می شود. در واقع این بخش شامل قسمتی از امریکای شمالی، امریکای مرکزی ـ حوزه کارائیب و جنوب امریکا می شود. آن ۲۷۲۴۲۲۲ کیلومتر مربع وسعت امریکای لاتین، ۳۷ درصد وسعت و از جمعیت ۵۲۲ میلیونی آن ۳۳ درصد به زبان پرتغالی تکلم می کنند. با توجه به اینکه این ارقام به کشور برزیل مربوط می شود، اهمیت این کشور را روشن می سازد. برزیل همواره با مکزیک و آرژانتین ۵۹ درصد جمعیت امریکای لاتین را در خود جای داده اند و هر کدام از نظر صنعتی نیز اهمیت ویژه ای در منطقه دارند.

لازم است خاطرنشان شود که اصطلاحات فوق در مقابل اصطلاح دیگر یعنی امریکای آنگلواسکسون قرار دارد که ناظر به ایالات متحده امریکا و کانادا می باشد و هویت متمایزی را ارائه می دهد. بدین معنی فرهنگ امریکای لاتین ناظر بر جنبه های سه گانه فرهنگی، سیاسی و سابقه استعماری زیر است:

الف: نفوذ کلیسای کاتولیک و متأثر از جهان بینی اگوستینی؛

ب: نفوذ رنسانس ایتالیایی، فرانسوی و اندیشه های دانته؛

ج: استعمار اسپانیا و پرتغال و رقابت های دول خارجی.

وضعیت ها و موقعیت های جدید در امریکای لاتین

مطالعه رفتار خارجی کشورهای منطقه امریکای لاتین، بیانگر این واقعیت است که تحت تأثیر پایان جنگ سرد، گرایش جدیدی در میان کشورهای منطقه دیده می شود که حاکی از ارائه تعریفی جدید از جایگاه منطقه امریکای لاتین در نظام بین المللی از سوی کشورهای منطقه می باشد. در این میان شاهد بازتولد ایدئولوژی ناسیونالیستی برپایه نهضت منطقه ای بولیواری و شکوفایی چپ های متمایل به مرکز در قالب نهضت نوسوسیالیسم هستیم. در این میان برخی از نهضت های سوسیالیستی مبتنی بر قومیت گرایی همچون حکومت سرخپوستان بولیوی نیز دیده می شود. مهم ترین مؤلفه های سیاست خارجی جدید منطقه عبارت اند از:

الف: تلاش برای به دست آوردن نقش مستقل در سیاستگذاری و خروج از فشار عوامل خارجی

ب: تلاش برای اثرگذاری بیشتر در صحنه های منطقه ای و بین المللی

پ: تلاش برای به دست آوردن جایگاه مناسب در تجارت جهانی

ت: تقویت پیوندهای دوستی و تحکیم روابط با کشورهای خارج از حوزه سنتی (امریکا و اروپا)

ث: ایجاد همگرایی و مطرح شدن امریکای لاتین در نظام بین المللی به عنوان یک زیرسیستم

ج: تضمین رشد و جهش اقتصادی.

مشاهده می شود که در این دوره زمانی بسیاری از مؤلفه های سیاست خارجی منطقه امریکای لاتین با مؤلفه های سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران همخوانی و مطابقت دارد. از این رو، این احساس هماهنگی و همگنی طرفین در ادبیات سیاسی سبب شده تا جمهوری اسلامی ایران درصدد توسعه و گسترش روابط با کشورهای منطقه باشد. از دیگر سو این مشابهت ها موجب گردیده است تعدادی از کشورهای این منطقه جزو کشورهای دوست و همپیمان و تعدادی دیگر از کشورهای این منطقه از زده کشورهای متخاصم به زده کشورهای غیرمتخاصم تغییر مسیر دهند.

سابقه و دوران تاریخی روابط ایران و کشورهای امریکای لاتین

سابقه روابط جمهوری اسلامی ایران با کشورهای منطقه امریکای لاتین به حدود ۱۰۵ سال پیش بازمی گردد. طی سال های ۱۹۰۲ و ۱۹۰۳ وزیرمختار ایران در واشنگتن مسافرت هایی به امریکای جنوبی کرد و عهدنامه مودت و تجارت با کشورهای مکزیک، برزیل، آرژانتین، اروگوئه و شیلی را امضا کرد، ولی برقراری روابط سیاسی و سفارت در کشورهای مزبور در حدود ۳۰ سال پیش محقق شد.

پس از وقوع انقلاب اسلامی در ایران با خروج جمهوری اسلامی ایران از حلقه استراتژیک کمربند امنیتی غرب علیه اتحاد جماهیر شوروی سابق و با توجه به ویژگی استقلال طلبی در سیاست خارجی کشورمان تعدادی از کشورهای منطقه امریکای لاتین بویژه کشورهای وابسته به جریان استکبار جهانی، تحت تأثیر القائات ایالات متحده امریکا و اروپا در کنار تبلیغات منفی و وسیع علیه ایران و انقلاب اسلامی، و بحرانی شدن روابط ایران و امریکا پس از تسخیر لانه جاسوسی امریکا در تهران (شیلی و مکزیک) به تبعیت از قطع رابطه امریکا با ایران، سفارتخانه های خود را در تهران تعطیل کردند و تعدادی دیگر از سفارتخانه های لاتین به حالت غیرفعال به کار خود ادامه دادند. در این دوره، مفاهمه سیاسی و دیپلاتو بین طرفین از بین رفت و جوی از بی اعتمادی رشد کرد.

با آغاز جنگ تحمیلی و اعمال تحریم های اقتصادی جمهوری اسلامی ایران با محور قرار دادن توسعه روابط سیاسی و اقتصادی با کشورهای در حال توسعه، منطقه امریکای لاتین را مورد توجه خود قرار داد.

بدین ترتیب، روند توسعه روابط با کشورهای منطقه آغاز شد. در این دوران که تا پایان جنگ ادامه داشت، سفارتخانه های ایران در کشورهای شیلی، اروگوئه، کوبا، نیکاراگوئه و کلمبیا افتتاح و آغاز به کار کرد.

با توجه به اعمال برخی تحریم ها و محدودیت های تجاری اعمالی از سوی استکبار جهانی به سرکردگی امریکا، ایران به منظور تأمین کالاهای ضروری خود متوجه امریکای لاتین شد و بدین ترتیب کشورهایی مانند آرژانتین، برزیل و اروگوئه به عمده ترین مبادی وارداتی ایران در منطقه تبدیل شدند. یک آمار تخمینی از حجم مبادلات تجاری ایران با کشورهای منطقه برای از انقلاب اسلامی، رقمی حدود ۲۰ میلیارد دلار را به نمایش می گذارد. علی رغم توسعه چشمگیر و خیره کننده روابط تجاری بین ایران و کشورهای منطقه امریکای لاتین، روابط سیاسی فی مابین در حد انتظار از توسعه یافتگی برخوردار نبود؛ به طوری که در مقطعی کلیه کشورهای امریکای لاتین (جز کوبا و نیکاراگوئه) به قطعنامه سیاسی کمیسیون حقوق بشر در مورد وضعیت حقوق بشر در ایران رأی مثبت می دادند، اما تغییرات فراوان بین المللی و پایان جنگ سرد، زمینه را برای توسعه سیاسی روابط فراهم آورد و رفته رفته آرای کشورهای منطقه از مثبت به ممتنع تغییر یافت.

پایان جنگ سرد و فروپاشی شوروی، سرفصلی جدید در تاریخ روابط بین الملل است. تحت تأثیر این رویداد، بسیاری از معادلات بین المللی و روابط دوجانبه در عرصه جامعه بین المللی در هم ریخت. در کنار این تحول اساسی، انقلاب ارتباطات و پدیده جهانگرایی، فضای جدیدی را برای اعضای کوچک جامعه بین المللی فراهم آورد. این وقایع و رخدادها، محدودیت های دوران جنگ سرد برای گسترش روابط در چارچوب های تعریف شده توسط دو بلوک غرب و شرق را از بین برد و بدین ترتیب، روابط دوجانبه و چندجانبه مابین اعضای جامعه بین المللی در محیطی توأم با حفظ هویت و استقلال برخی کشورها شکل گرفت. این ویژگی موجب شد تا کشورهای امریکای لاتین به حوزه های خارج از محیط سنتی خود توجه بیشتری نشان دهند و بدین ترتیب، زمینه برای گسترش روابط ایران و کشورهای منطقه امریکای لاتین مساعد گردید.

از سوی دیگر، با پایان جنگ دوم خلیج فارس و برقراری آرامش نسبی در منطقه و موضع گیری هوشمندانه ایران در قبال آن و همچنین ایجاد وضعیت ها و موقعیت های جدیدی در امریکای لاتین موجب توسعه بیش از پیش روابط ایران با کشورهای منطقه گردید.

در بخش بعدی این نوشتار که فردا تقدیم خوانندگان محترم می شود، موقعیت فعلی و اهداف سیاست خارجی دولت نهم در منطقه امریکای لاتین و راهبردهای دستیابی به آنها مورد توجه قرار می گیرند.

سخنگوی دولت در پاسخ به پرسش «ایران» مطرح کرد

دستگاه قضایی به وظیفه اش درباره تخریبگران عمل کند

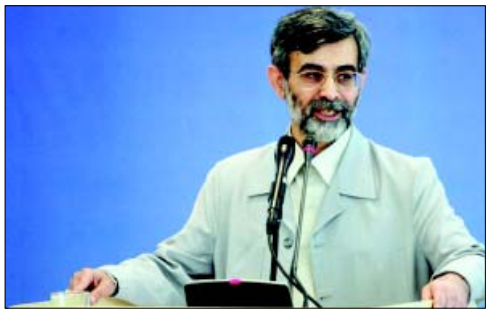

گروه سیاسی ـ سید احمد نجفی : نشست ۴۵ دقیقه ای روز گذشته سخنگوی دولت با خبرنگاران با طرح پرسش های مختلف در حوزه مسائل داخلی و بین المللی همراه بود . دکتر غلامحسین الهام در این نشست نیز به تشریح تدابیر تازه دولت در بخش اجاره مسکن پرداخت و خبر داد که دکتر احمدی نژاد، رئیس جمهور دوشنبه (فردا) درباره اصلاحات ساختاری مستقیماً از طریق سیمای جمهوری اسلامی با مردم سخن خواهد گفت.

خبرنگار «ایران» در این نشست از سخنگوی دولت پرسید: آیا دولت برنامه و یا پاسخ خاصی به افراد و گروه هایی که برای رقابت های آتی ریاست جمهوری، دستاوردهای دولت را تخریب می کنند دارد؟

دکتر الهام با بیان این که دولت برنامه ای خاص به معنای این که به اعمال شدید و غلیظ علیه گروه ها دست بزند ندارد تصریح کرد: در سه سال اخیر فضای آزادی در کشور وجود داشته که در این فضا برخی خارج از چارچوب های قانونی و صرف نظر از جنبه های اخلاقی و انصاف نقادانه وارد حوزه عموم به همه کارکردهای دولت شده اند. وزیر دادگستری خاطرنشان کرد: آنها حتی کارکردهای کاملاً شفاف و مؤثر دولت برای ارتقای اجتماعی، پیشرفت و سازندگی کشور مثل سفرهای استانی و همچنین سایر برنامه ها و کارآمدی دولت را محل خدشه و تخریب قرار داده اند. سخنگوی دولت افزود: دولت همچنانکه تاکنون تحمل کرده است و با کار و با خدمت دنبال تبیین خود و بروز برنامه و هویت مردمی و تعهد خود به ملت بوده و همین روال را دنبال خواهد کرد. وی در عین حال خاطرنشان کرد: نظارت بر قانون و نظامات اخلاقی که باید در ارتباطات اجتماعی، رسانه ای، حزبی و گروهی باشد برعهده دستگاه های ذی ربط از جمله قضایی است و آنها باید به وظیفه خود در این زمینه عمل کنند.

دکتر الهام تصریح کرد: دولت تحمل و سعه صدری که با یاری خدا نزدیک به سه سال دنبال کرده را همچنان با اتکا به مردم و اعتماد آنها و اعتمادی که مقام معظم رهبری به این دولت دارند پیش خواهد برد. وی گفت: این نگرانی وجود دارد که این گونه تبلیغات که دامن زده می شود به دنبال فاز جدیدی تخریب دولت باشد.

ضرب الاجل ۶ ماهه برای واحد های مسکونی خالی

سخنگوی دولت در این نشست خبری همچنین گفت: براساس عهد کارگروه مسکن، اشخاصی که مالک حداقل دو واحد مسکونی خالی باشند باید در مدت شش ماه، آن را بفروشند یا اجاره دهند و یا خانواده خود را در آن ساکن کنند. الهام همچنین تصریح کرد: از این پس املاک و مستغلات سازمان های دولتی به صورت بلوکه نمی مانند و وارد بازار می شوند. وی همچنین با اشاره به قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن که هفته گذشته رئیس جمهور ابلاغ کرد، گفت: براساس ماده ۱۵ این قانون وضع مالیات بر اراضی بایر یا کاربری مسکونی در محدوده شهرهایی که دولت تعیین می کند سالانه مشمول مالیات به نرخ ۱۲ درصد بر مأخذ ارزش معاملاتی می شود و مالکان این اراضی مکلفند مالیات های خود را همه ساله با تسلیم اظهارنامه مالیاتی تا آخر اردیبهشت ماه پرداخت کنند. وی با اشاره به ماده ۱۶ این قانون نیز گفت: براساس این ماده قانونی تولید مسکن برای گروه های کم درآمد و همچنین دریافت های فرسوده شهرها مشمول تخفیف ۵۰ درصدی عوارض هزینه های ساخت، تراکم و همچنین تقسیط عوارض خواهد شد.

تکلیف بیمه به پرداخت خسارت در برابر به زنان و مردان

الهام همچنین از موظف شدن شرکت های بیمه برای پرداخت مساوی خسارت دیه بدون توجه به جنسیت، دین و مذهب خبر داد . سخنگوی دولت افزود: این موضوع در سال گذشته به تصویب دولت رسید اما ابلاغ آن به دلایلی از قبیل عدم آمادگی شرکت های بیمه، به تأخیر افتاد و تلاش شد در قالب قانونی نیز تثبیت و پایدار شود و افکار قانونگذاران نسبت به این موضوع توجیه شده باشد. وی بیان داشت: شرکت های بیمه درباره بیمه شخص ثالث تعهد دارند خسارت های جانبی را بپردازند و تعرفه ای که دریافت می کنند یکسان است و بر این اساس تعهد می کنند خسارت را تا سقف دیه کامل یک مرد بپردازند.

سخنگوی دولت افزود: این مصوبه دولت از دیروز ابلاغ شده و قابل اجرا است اما قانون مربوط به آن هنوز تکمیل نشده اما بزودی نهایی خواهد شد.

ادامه مذاکرات هسته ای بر مبنای تعلیق غنی سازی خواهد بود

سخنگوی دولت در ادامه این نشست و در پاسخ به پرسشی درباره بسته پیشنهادی ۵+۱ نیز گفت: تعلیق غنی سازی بحثی غیرمنطقی و غیرقابل قبول است و پاسخ به بسته پیشنهادی) و ادامه مذاکرات بر مبنای تعلیق نخواهد بود. وی افزود: ما در عین حال بسته پیشنهادی آنها را بررسی می کنیم و منتظر پاسخ غرب به بسته پیشنهادی جمهوری اسلامی ایران نیز هستیم. وی با اشاره به این که بسته پیشنهادی جمهوری اسلامی ایران حاوی دغدغه های بین المللی و رویکرد ایران به مسائل جهانی در حوزه های مورد علاقه دو طرف است، گفت: منتظر پاسخ طرف مقابل هستیم تا با تلفیق دیدگاه ها به مذاکرات ادامه دهیم.

اشرار شرق کشور مورد حمایت امریکا هستند

الهام درباره اقدامات دستگاه های امنیتی و انتظامی کشور در قبال گروه های تروریستی و اشرار گفت: دستگاه های اطلاعاتی و امنیتی کشور با گروه های تروریستی و اشرار که مورد حمایت امریکا هستند برخوردهای قاطعی انجام داده اند. وی با بیان این که اقداماتی که این گروه ها انجام می دهند در واکنش به ضربه های سختی است که از نیروهای امنیتی و انتظامی کشور دریافت کرده اند، تصریح کرد: مسئولان کشور به پیگیری های خود در قبال این گروه ها ادامه می دهند. الهام درباره ادعای اخیر گروه های تروریستی و شور مبنی بر دستگیری و قتل دو تن از نیروهای انتظامی ایرانی گفت: این ادعاها باید بررسی شود چرا که ممکن است این، اقدامی روانی ازجانب تروریست ها باشد.

اراده ملی برای اصلاح ساختاری اقتصاد وجود دارد

الهام در پاسخ به پرسشی درباره نشست پنجشنبه شب رؤسای قوای مجریه و مقننه و وزرای اقتصادی و نمایندگان مجلس نیز اظهار داشت: دولت و مجلس شورای اسلامی تعامل خوبی دارند و نمایندگان از طرح تحول ساختار اقتصادی اطلاع یافته اند. الهام گفت: برای پیشبرد این هدف مهم، تعامل همه قوا لازم است و در جلسات رؤسای قوا ابعاد موضوع مطرح شده است. وی افزود: همکاری و اراده ملی برای اصلاح ساختاری اقتصاد وجود دارد. الهام در پاسخ به سؤال خبرنگار ایسنا، نظر دولت را درباره مرحله دوم طرح ارتقای امنیت اجتماعی، همان نظر تبیین شده گذشته و در چارچوب مبانی قبلی دانست. سخنگوی دولت درباره نقل قول نیویورک تایمز از مقامات امریکایی درخصوص تلاش رژیم صهیونیستی برای حمله به ایران گفت: این نقل قول ها نگرش جمهوری اسلامی ایران را مبنی بر خطرناک و مخل صلح و امنیت بودن این رژیم اثبات می کند. وی افزود: البته این رژیم قدرت جمع کردن مشکلات دولت غیرقانونی و نامشروع خود را هم ندارد و محال است که گستاخی و جرأت تعرض به منافع و تمامیت ارضی کشور ما را داشته باشد. الهام گفت: مشکل رژیم صهیونیستی نداشتن مشروعیت است و با این حرف ها به سؤالی درباره طرح رباش هواپیمای رئیس جمهور در سفر عراق، ارتباط این ماجرا را با امریکایی هاتأیید کرد اما درباره جزئیات ماجرا توضیحی نداد. الهام کاهش ۳۰ درصدی قیمت مسکن در برخی استان ها را حتی به اعتراف نشریات منتقد دولت محرز دانست و گفت: با سیاست های دولت این روند ادامه می یابد. وی از خبرگزاری ای که این پرسش را مطرح کرده بود خواست به تحقیق این روند کمک کند.

الهام در خاتمه مصاحبه کردن موضوع مبارزه با مفساد اقتصادی را موجب متوقف شدن این روند دانست و گفت: اگر دولت در جریان مبارزه، با موانع غیرقانونی مواجه شود از افکار عمومی کمک خواهد گرفت.

مدیر کل سیاسی وزارت کشور در گفت وگو با «ایران»

سوم تیر مطالبه عقلانیت سیاسی از سوی مردم است

گروه سیاسی ـ امیر صدیقیان : ۳ سال از روی کار آمدن دولت نهم با رای مردم می گذرد. ناظران سیاسی در طول این ۳ سال درباره فضای سیاسی پیروزی دکتر احمدی نژاد در برهه انتخاباتی خرداد و تیر ۸۴ به ارائه تحلیل های متفاوتی پرداخته اند.

اما آنچه که اهمیت دارد تبیین تحلیل ویژگی ها و انتخاب برنامه های دکتر احمدی نژاد از سوی مردم است.

در آستانه گذشت سه سال از روی کار آمدن دولت نهم با محمود عباس زاده مشگینی مدیر کل سیاسی وزارت کشور به گفت وگو نشستیم.

نتایج انتخابات در خرداد سال ۸۴ تا چه حد قابل پیش بینی بود؟

به طور کلی رفتار انتخاباتی مردم در ایران چندان قابل پیش بینی نیست و بسیار پویا است و این تنور رقابت ها را تا آخر گرم نگه می دارد که انتخابات نهم ریاست جمهوری نیز از این قاعده مستثنی نبود و بار دیگر شگفتی پدید آمد که تمامی تحلیل های ارائه شده قبلی تحلیلگران در این باره ریخت و ادعایی نظیر حضور یک رئیس جمهور از قبل تعیین شده با امنیت رأی کافی در انتخابات ریاست جمهوری را بی اعتبار کرد. هرچند برای آنها که فارغ از دغدغه بندی های سیاسی، با ویژگی های ذاتی انقلاب اسلامی وروانشناختی اجتماعی مردم این آشنا بوده و هستند مطالبه و رویکرد مردم به گفتمان عدالت مشخص بود. سه سال پیش در چنین زمانی هر هفت کاندیدا برای پیروزی خود تأکید وتلاش می کردند اما نهایتاً کسی به عنوان رئیس جمهور برگزیده شد که کمتر تحلیلگری، امکان پیروزی نهایی برای او قائل بود و این فرد کسی نبود جز دکتر محمود احمدی نژاد. چرا که احمدی نژاد کاندیدای اصلی هیچ کدام از این دو جریان عمده نبود و این از آنجا نشأت می گیرد که اصولاً احمدی نژاد کاندیدایی حزب ساخته نبود.

انتخابات ریاست جمهوری نهم تا چه حد آزاد و رقابتی بود؟

اصولاً انتخابات های ریاست جمهوری زیر ذره بین عموم مردم و همه گروه ها و جریان هاست و اینکه از میان ۱۰۱۴ نامزد ثبت نامی، نهایتاً ۸ کاندیدا وارد گردونه اصلی رقابت شدند و کسی که از بقیه کمتر شناخته شده بود و شهرت کمتری داشت به پیروزی رسید مؤید آزاد و رقابتی بودن آن است.

شرایط سیاسی حاکم بر انتخابات ریاست جمهوری نهم چه ویژگی هایی داشت؟

قبل از پاسخ به این سؤال این را نباید فراموش کنیم که سیاست برخلاف بسیاری از حوزه های دیگر، پرتحرک و بسیار منعطف عمل می کند و مانند دریا جزر و مدهای دوره ای را تجربه می کند و

لذا برهه های گوناگون با وضعیت های متفاوت سیاسی و با ترکیبی از این دو بر گستره و چگونگی فضای سیاسی تأثیر دارد. بر این اساس هنگامی که از فضای سیاست سخن می گوییم، با طیفی گسترده از روش ها و تنوعی بالا از بینش های متفاوت روبه رو هستیم که تعاملات سیاسی را رقم می زند.

هرگاه این تعامل سیاسی به خوبی برقرار شود، فرآیند گذار از نظر به عمل و آرمان به واقعیت، خروجی مطلوبی تحت عنوان «کار سیاسی» در کشور خواهد داشت و هرگاه این تعامل راکد بماند، مسیر این گذار عکس شده و لذا خروجی نامطلوب «سیاسی کاری» فضای سیاسی ـ اجرایی کشور را دربرمی گیرد. در آستانه انتخابات ریاست جمهوری نهم فضای سیاسی بیشتر از دوره های گذشته به نزدیکی نظر تا عمل تأکید داشت و به نوعی مطالبه عقلانیت سیاسی بیشتر به چشم می خورد که باید تقویت شود.

در انتخابات ریاست جمهوری نهم شاهد برخی تخریب های تند سیاسی بودیم: ارزیابی شما از رفتار برخی گروه های سیاسی در این باره چیست؟

از آنجایی که رقابت در عرصه سیاسی، عموماً برای دستیابی به قدرت است لذا آسیب پذیری اخلاقی در این عرصه بیشتر است و از همین رو تهمت، ترور شخصیت، عدم احترام به موقعیت های فردی واجتماعی اشخاص، از بی اخلاقی ها، ناشی می شود که در عرصه رقابت ها در جهت کسب مصادر حکومتی انجام می پذیرد و ما شاهد این بودیم که تخریب ها در این دوره بیشتر رنگ سیاسی به خود گرفته بود.

حاکمیت اخلاق در فعالیت های سیاسی ایجاب می کند که در صحنه رقابت ها بر نقاط قوت تأکید شود و از تخریب رقبا و بزرگ نمایی ضعف آنها، خودداری به عمل آید چرا که صرف بیان ضعف های رقیب، موجب حرمت شکنی و سلب امنیت عمومی جامعه می شود.

از بین بردن اینگونه بی اخلاقی ها مستلزم مشارکت اجتماعی در جهت اصلاح ساختار فرهنگی و فعالیت سیاسی است و لذا برای ایجاد بستر و فضای مناسب فعالیت سیاسی همه فعالان و گروه ها و احزاب سیاسی باید «بازی سیاسی» را آموزش ببینند تا در فعالیت های خود وکسب موفقیت به حذف رقیبان نیندیشند. بلکه با تعامل و گفت وگوی سالم و نقادی، یکدیگر را تحمل کنند.

با توجه به در پیش بودن انتخابات ریاست جمهوری دهم و آغاز برخی زمینه سازی های سیاسی اشخاص و گروه ها از هم اکنون، چه ضمانت اجرایی برای رعایت قواعد بازی سیاسی که به آن اشاره کردید وجود دارد؟

البته این را باید در نظر داشت که علاوه بر فراگیری بازی سیاسی، بایستی قواعدی همراه با ضمانت اجرایی برای آن ترسیم شود تا به عنوان مرجع، فصل الخطاب قرار گیرد و تخطی از آن به عنوان عبور از خط قرمزها و جرم سیاسی مطرح شود که انجام این امر از وظایف مسئولان اجرایی و نمایندگان مجلس شورای اسلامی است و ما به سهم خود برای ترسیم و نهادینه سازی این مصادیق اعلام آمادگی می کنیم.

برخی عرصه سیاست را کثیف و حتی نجس می دانند. نظر شما به عنوان مدیر کل سیاسی وزارت کشور در این رابطه چیست؟

تعاریف و اظهار نظرها در مورد سیاست که از ادبیات غرب و تعابیر ماکیاولیستی اخذ شده اند بعضاً عرصه سیاست را غیراخلاقی می دانند و براساس این طرز تلقی است که رایج شده «سیاست پدر و مادر ندارد. اما از نقطه نظر تعاریف و تعالیم اسلامی، من نه تنها عرصه سیاست را کثیف نمی دانم بلکه آن را مقدس قلمداد می کنم و برهمین اساس شهید مدرس می گوید که سیاست ما عین دیانت ماست. در غرب برای حذف قیود استفاده از هر ابزاری جایز است چرا که هدف رسیدن به قدرت و کسب مقام و منزلت حکومتی است. بر این اساس اگر واقعیات سیاسی در سطح جامعه وارونه جلوه داده شوند آنگاه فضای سیاسی دچار استحاله می شود و کسانی که با این رویه عمل می کنند عرصه سیاسی برایشان کثیف است و البته امام خمینی (ره) که دو دهه از ارتحال جانگداز ایشان می گذرد قبل از پیروزی انقلاب اسلامی تکلیف این نوع سیاست را مشخص کرده اند. امام راحل در دیداری که باکوان (رئیس وقت ساواک) در زندان با ایشان داشته و به امام (ره) می گوید: «سیاست عبارت از دروغگویی، خدعه و فریب است و این را بگذارید برای ما». پاسخ می دهند: «این سیاست مال شماست.» پس با سرلوحه قرار دادن سیاست مقدسی که به آن اشاره کردم فضای سیاسی سالم و پاک می شود و لذا کارآمدی نظام جمهوری اسلامی در گرو عملیاتی شدن «سیاست اسلامی» است و تئوری پردازی، قانونگذاری، ساختارسازی، بازسازی نهادها و جرح وتعدیل سیستم های موجود در جامعه، مهمترین مؤلفه هایی است که در فرایند سیاست اسلامی باید نهادینه شود و البته این مسئله بدون تعامل اصولی و تخصصی صاحبنظران و متفکران با مدیران اجرایی کشور متحقق نخواهد شد.

حوزه سیاسی وزارت کشور برای تسری سیاست اسلامی در جامعه چقدر موفق بوده؟

بی شک تبیین سیاست اسلامی مدنظر در بطن جامعه نمی تواند در تاریکی صورت بگیرد و روشن کردن چراغ هایی هر چند کم فروغ بهتر از راه پیمودن در تاریکی مطلق است و ما در این راستا همه تلاش خود را به کار گرفته ایم و وزارت کشور به عنوان گسترده ترین و سیاسی ترین وزارتخانه، همانند قلب سیاسی دولت در کشور عمل می کند و به وسیله مدیریت سیاسی سالم و کارآمد در سراسر کشور می تواند خون سالم را در بدنه سیاسی کشور جریان داده و در حوزه انتصاب مدیران سیاسی در استان ها؛ تعامل با احزاب و جریان های سیاسی و رصد فضای سیاسی کشور تابلوی پیش روی ما همان سیاست اسلامی است.

یکی از دغدغه های ما تنظیم فضای سیاسی کشور بر مدار تعالیم اسلامی است چرا که آسیب جدی فعالیت های سیاسی در کشور، پاشیدن بذر کینه و نفرت و دشمنی در جامعه و ناامن کردن فضای سیاسی است که باعث ایجاد خشونت سیاسی می شود، البته خشونت در عرصه سیاسی از نوع رفتار فیزیکی نیست بلکه به دلیل ظاهر پنهانی که دارد رواج بیشتری پیدا می کند و کم کم در جامعه از تأثیرگذاری برقدرتی برخوردار می شود و اگر دامنه آن بسیار وسیع باشد چه بسا فضای جامعه را تا مرز تنش پیش ببرد.

یادداشت

رفتارهای موسمی

محمد عبداللهی

۱ـ رویداد اخیر دانشگاه زنجان به عنوان موضوعی مهم، محل تأمل و البته ناگوار با واکنش های نسبتاً گسترده ای در مطبوعات و رسانه های عمدتاً دوم خردادی روبه رو بوده است.

عقلانیت و اخلاق حکم می کند، پرداختن به اصل این موضوع و هرگونه قضاوت درخصوص آن را به مجالی دیگر و پس از مشخص شدن نتیجه بررسی قضایی یا صدور رأی کمیته انضباطی اساتید واگذارم.

اما واکنش های فراخ دامنه و مبسوط رسانه های منتسب به جریان مدعی اصلاح طلبی، نوعی حاشیه سازی علیه متن این ماجرا قلمداد می گردد، که شایسته است مورد تأمل و تدقیق قرار گیرد.

۲ـ بخش قابل توجهی از موضع گیری های صورت گرفته در این رسانه ها، ضمن اشاره ای جزیی به اصل موضوع و با صرفنظر از صحت و سقم آن، نوک پیکان نقد ـ بخوانید اتهام افکنی و مجرم پروری! ـ خود را به سمت دولت نهم نشانه رفته بودند.

درواقع، بروز چنین ماجرایی، محملی مناسب برای عقده گشایی علیه سیاست های فرهنگی دولت و طرح شبهات فرافکنانه سیاسی با پوشش دفاع از ارزش های اخلاقی گردید. تا بدانجا که برخی قلم ها با بهره گیری ناعادلانه از این زمینه، با را از جرگه اخلاق و انصاف فراتر نهاده و تیغ اجحاف را بر گلوی سیاست های فرهنگی دولت نهادند. این تصویرسازی القایی منفی قصد آن داشت تا صورتی از یک مدینه فاضله آرمانی از دولت های پیشین را در ذهن مخاطبین منقش سازد، در حالی که تصویر نمای صادق تاریخ، خلاف این انگاره ها را نمایان می سازد.

۳ـ قطع نظر از چرایی، چگونگی و نتیجه «ناهنجاری اخلاقی» رخ داده در دانشگاه زنجان، اندکی تأمل در این اتفاق مشخص می سازد که محوریت و اهتمام اقدام کنندگان به یک معضل فرهنگی ـ اعتقادی ـ که از لحاظ زمان و مکان مقید نیست ـ می باشد، نه یک موضوع سیاسی! اما عجیب آن است که قدری تدقیق در اعتراض های سازمان یافته از سوی جبهه مدعیان اصلاحات، نشانگر آن است که این جریان با سرپوش نهادن بر متن و حقیقت چنین رخدادی، سعی در یک پردازش سیاسی از آن داشته و از گزاره های اخلاقی مطرح در این رویداد، تنها استفاده ابزاری ـ در جهت نیل به مطامع سیاسی نموده است و اما نکته عجیب تر آن که روزنامه های منتسب به جریان مخالف دولت ضمن تعمیم اقدام جاهلانه یک مدیر میانی دانشگاهی به مقیاسی کلان همچون عملکرد دولت، به اصرار قصد آن دارند که ماحصل تحلیل های خود را به ناکارآمدی ریاست جمهوری منتهی سازند! آیا به راستی، چنین تحلیل کودکانه ای ـ که علمای منطق آن را استقرای ناقص و بی اعتبار خوانده اند ـ نماد عقلانیت مدرن تلقی می گردد، یا تأییدی بر استفاده ابزاری برخی طیف های سیاسی از گزاره های اخلاقی، برای بهره برداری های سیاسی؟!

۴ـ بخشی از موضع گیری های اخیر را صرفنظر از نیت طرح آنها می توان به فال نیک گرفت. «دفاع از حریم قانون»، «تأکید بر پاسداشت حریم معنویات»، اصرار بر رعایت حدود اخلاقی و ... در زمره این موارند که البته با ادبیاتی بسیار کمرنگ در مجموعه انتقادهای صورت گرفته اصلاح طلبان یافت می شود. اما در این بین نکته ای مهم و لازم به تذکر یافت می شود و آن هم خطر استفاده ابزاری از مفاهیم معنوی و اتخاذ رویکرد صرفاً سیاسی و منفعت جویانه در چنین مواردی است. چرا که گاه این واگویه ها به شکلی متناقض با سوابق و دور از عمل وانمود کرده و در نهایت عوام فریبی را به ذهن مخاطبین القا می نماید. مناسب تر آن است که این دوستان یک بار و برای همیشه تکلیف خود را با اصول اعتقادی و اخلاقی روشن ساخته و از نوسان و تذبذب در قبال این مفاهیم بپرهیزند!

چرا که نسبی انگاری و اتخاذ رویکردهای فصلی و موسمی به گزاره های اخلاقی و اعتقادی، بزرگترین اجحاف در حق آنها بود و سنخیتی با ذائقه مذهبی و هوشمندانه ملت ایران نیز ندارد.

ترحیم و تسلیت

با اندوه فراوان درگذشت مرحومه **ملکه رهبر (دیده ور)** را به اطلاع اقوام و آشنایان می رسانیم. مجلس ترحیم روز یکشنبه ۸۷/۴/۲ در مسجد حجت ابن الحسن واقع در خیابان سهروردی شمالی از ساعت ۱۴/۳۰ الی ۱۶ برگزار می گردد.

فرزندان: بهناز، لیلی، گلی، شوریده

نوه ها: پویان، سپیده، شبنم

برادران: هوشنگ دیده ور، دکتر فریدون دیده ور

دامادها: دکتر بهمن نخجوان، کاظم طهماسبی، بهرام متولی

خانواده های: رهبر، دیده ور، نخجوان، طهماسبی، متولی، طباطبائی، کریمیان، برزگر، دادمرز، اکرامی، برزین و سایر بستگان

بانو **مرضیه زاهدی** مؤمنه محترمه، مادر مهربان و مقتدر ما به حق تعالی پیوست. مراسم در روز دوشنبه ۸۷/۴/۳ در منزل نوه ایشان خانم شهره زاهدی (بنان) برگزار می شود.

نشانی: فاز ۲ شهرک اکباتان، بلوک ۱۴، ورودی ۲، طبقه اول، پلاک ۸۷ از ساعت ۱۷ تا ۱۹

علی اصغر (ایرج)، شکوه، سهراب، خسرو زاهدی و بستگان

جناب آقای مهندس نادری

مدیرعامل محترم شرکت ساست

سرکار خانم آزاده مؤمنی

با نهایت تأسف و تأثر درگذشت مرحوم **حاج آقا غلامرضا مؤمنی** را تسلیت عرض نموده، برای آن مرحوم علو درجات و برای شما و سایر بازماندگان صبر و شکیبایی مسألت می نماییم.

شعبان علیخانی ـ مهرداد علیخانی